

Tekst: INGRID SPELT

Foto's: ARCHIEF

Welk moment veranderde het leven van voormalig commandant Landstrijdkrachten Mart de Kruif? Door zijn missie als ISAF-commandant in Afghanistan staat hij nog bewuster in het leven.

'DAGELIJKS ZAG IK MENSEN SNEUVELEN'

OVER MART

Mart de Kruif (1958, Apeldoorn) vervulde gedurende 35 jaar diverse militaire functies. Eind 2008 werd hij een jaar uitgezonden naar Afghanistan als opvolger van de Canadese generaal-majoor Marc Lessard. De Kruif ontving diverse hoge onderscheidingen.

Mart de Kruif

'SCHANDALIG DAT WIJ TROEPEN TERUGTROKKEN'

Je gaat voor een jaar naar Zuid-Afghanistan en krijgt 45.000 internationale manschappen onder je hoede. Heb je nog vragen?' Dat telefoontje van voormalig commandant Peter van Uhm vergeet ik nooit meer. Ik hing op, dacht: nou bedankt, en was in shock. Napoleon had voor het laatst zo'n groot leger aangevoerd, ruim tweehonderd jaar geleden. Dezelfde avond reed ik naar huis en besprak de uitzending naar Afghanistan met mijn vrouw en kinderen. 'Jij kan dat', reageerde mijn vrouw dapper. Oorlog brengt normale mensen in abnormale situaties. Dagelijks zag ik mensen sneuvelen, gewond raken en nam ik afscheid van manschappen. De helft van de geneeskundige capaciteit zat vol met Afghaanse vrouwen en kinderen, die op berrbommen waren gestuit. Buiten lagen de blauwe zakken met geamputeerde ledematen. 24/7 werd ik geconfronteerd met de zwarte bladzijdes uit de oorlog. Dat gaat niet in je koude kleren zitten. Eenmaal thuis merkte ik pas de werkelijke impact van deze oorlog; een halfjaar was ik mentaal doodmoe. De missie in Afghanistan was van zo'n enorme omvang, dat ik wel móest accepteren dat je niet alles kunt beheersen. En dat is nu precies wat we in de westerse wereld wél willen. Daarom zijn we ook zo van het potje gerukt als we een pandemie of wat anders hebben. Het past niet in ons straatje. Maar er zullen altijd

dingen fout blijven gaan. Dat heb ik in Afghanistan keihard geleerd. Ik gaf regelmatig ruimte aan mijn emoties. Het belang daarvan bracht ik eveneens over op mijn manschappen. Je moet je uiten. Ik huilde niet alleen om de manschappen die ik verloor of de kinderen en vrouwen die stierven, maar ook om de situaties in het land. De bevolking stond bijvoorbeeld 36 uur geduldig in de rij om te mógen stemmen. Die drang naar vrijheid was enorm. Het raakte mij.

De Afghaanse soldaten waren trouw en loyaal. Niet iedereen weet dit, maar het Afghaanse leger heeft heel hard gevochten tegen de Taliban. Regelmatig ging ik mee op patrouille en dan krijg je een ander beeld van het land. De bevolking is enorm gastvrij. Bij de mensen thuis heb ik me nooit onveilig gevoeld. Geen seconde! Het is schandalig dat we in 2021 de troepen terugtrokken. Als je niet doet wat je belooft, dan heb je een vijand voor het leven en ben je een volk kwijt. Afghanen hebben eer hoog in het vaandel staan. Met z'n allen hebben we er gewoon de stekker uitgetrokken. Ik schaam mij daarvoor."

KIJKTIP: *Onze man bij de Taliban*

Journalist Thomas Erdbrink verbleef een halfjaar in Afghanistan nadat de troepen in 2021 het land verlieten.

T/M 12 FEBRUARI ELKE ZONDAG OM 20.20 UUR OP NPO 2